

Vërejtje:

- Për bibliotekat ndërkulturore dhe për bibliotekat e zgjeruara shumëgjuhësore të shkollave, krahaso kap. 4D në hyrje. Zgjerimi i bibliotekës shumëgjuhësore të një shkolle është një projekt i përbashkët optimal i MGJP- dhe mësuesve të klasave të rregullta; krahaso për këtë kap. 4c.
- Do të ishte ideale në qoftë se vizita në bibliotekë do të mund të zhvillohet në një bibliotekë shumëgjuhësore ose ndërkulturore, ku N mund të gjejnë edhe libra në gjuhën e tyre. Edhe aty ku kjo nuk është e mundur, megjithatë, nuk duhet të hiqet dorë nga vizita e bibliotekës. Pikërisht për N me familjet më pak të arsimuara mund të hapet një botë krejt e re, e pasur. Përveç kësaj, në këto biblioteka mund të gjenden edhe libra reference etj, të cilët janë të vlefshëm për MGJP.
- Është e rëndësishme që, para se të vizitohet biblioteka, të pyeten M e klasëve të rregullta se sa thellë janë futur tashmë në përdorimin e bibliotekës dhe çfarë mund të thellojnë më tej.
- Para vizitës, është e rëndësishme që të kontaktohet stafi i bibliotekës për t'i lajmëruar. Ndoshta është e mundshme që biblioteka të bëjë gati libra në gjuhën e prejardhjes së N ose t'i porosisë në mënyrë të veçantë. Lidhur me këtë, është e rëndësishme të sqarohet paraprakisht se si janë kushtet e huazimit. Në shumë komuna huazimi është falas për N.
- Do të duhej të jetë e mundur që të gjithë N të huazojnë nga një libër. Në orët vijuese ata duhet të kenë mundësinë për t'ua treguar shkurtimisht të tjerëve në klasë.

5

Libra-domino

Qëllimi

Domino mund të luhet edhe me libra. Përmes një mënyre të parëndomtë do t'i ofrohet N një koleksion librash ekzistues (p.sh. nga biblioteka) ose ata do të njohin libra të rinj (nga prona private).

kl. 1–9

20–30 min.

Materiali:

Mundësisht shumë libra të ndryshëm, libra të ilustruar, revista etj.

Rrjedha:

- Një sasi librash do të shpërndahen në klasë, në mënyrë që secila nxënëse/secili nxënës (ose grupet nga 2–3 N) t'i ketë para vetes 3–4 libra. Sigurisht, që do të merret parasysh mosha e N gjatë shpërndarjes, për këtë arsye duhet që fillestaret/ët natyrisht të mbështeten. Të gjithë kanë nga pesë minuta për t'u njohur nga afër me librat. Ata i shikojnë ballinat me përpikëri, e lexojnë tekstin në faqen e brendshme të ballinës dhe shfletojnë librin. Ndoshta librat kanë ilustrime, një tabelë të përmbajtjes, janë të ndarë në kapituj ose ka një portret të shkurtër për autorin etj. Qëllimi është që N në këtë fazë të përpunojnë karakteristikat rreth librave, të cilët ata mund t'i përdorin më vonë në lojë.
- Kështu M e vendos të parin një libër dhe e karakterizon në bazë të veçorive të identifikuara. Ai mund për shembull të thotë: «Është një libër me fotografi, është me ngjyra, tema është natyra në vendin tonë të prejardhjes.» Pastaj, si në lojën tradicionale të dominos, do t'i shtohet një «gur» i përshtatshëm, d.m.th. një libër i dytë me një ose më shumë karakteristika të përshtatshme (shih më poshtë). Kush do që të shtojë një libër, shpjegon se pse ai e ka vendin atje. Zgjedhja duhet të përligjet me

Hija
në kullën
e vjetër

Fantazma
e vogël

Përrallat e
1001 netëve

Përrallat
e vëllezërve
Grim

Mbreti
bretkocë

Mbreti i
luanëve

një karakteristikë të njëjtë; grupi vlerëson nëse kriteri i përshtatet. Janë të lejueshme karakteristika të thjeshta (p.sh., kapakët janë gjithashtu blu, ajo është shkruar gjithashtu nga një grua, edhe titulli fillon gjithashtu me «të ...»), deri te arsyetimet më komplekse, ndoshta të lidhura me përmbytjen (të tilla si: libri është edhe një triller, personazhet kryesore janë gjithashtu vëllezër e motra, ngjarja zhvillohet gjithashtu në Shqipëri).

- Loja vazhdon aq gjatë derisa të gjithë librat të jenë përfshirë në domino, ose ndërpritet pas 10–15 minutash. Në vazhdim mund të zhvillohet një bisedë e shkurtë në pyetjen: «Cilin nga librat që janë vendosur poshtë, ti do të doje ta lexoje veçanërisht me kënaqësi?»

6

Fjalitë e para

Qëllimi

Me këtë ide N i njohin librat dhe tekstet e ndryshme (artikujt etj.), ata ngrenë hipoteza dhe kështu trimërohen për të lexuar tekstin e tërë. Ndoshta shkruajnë edhe ndonjë tregim individual për një fjalë të parë, e cila u ka pëlqyer veçanërisht shumë.

kl. 2–9

60 min.

Materiali:

Një përzgjedhje e librave të ndryshëm dhe e revistave (bëhen gati nga M), letër-A3.

Rrjedha:

- Për shumë autorë, fjalja e parë e një libri ose teksti është vendimtare. Për lexueset dhe lexuesit gjithashtu shpesh!
- N kërkojnë në libra dhe revista fjalitë e para, të cilat u pëlqejnë veçanërisht shumë. N më të rinj i ndihmon M ose ndonjë fëmijë më i rritur. Nxënësit i shkruajnë fjalitë e gjetura lexueshëm në një letër-A3. Mundësitë për punë të mëtejshme në grupe ose në seancë plenare:
 - a) N i lexojnë fjalitë dhe përpiqen të kuptojnë se nga cili libër apo nga cila revistë mund të jetë marrë fjalja e caktuar.
 - b) N ngrenë hipoteza, se çfarë tregimi mund të jetë ai që fillon me fjalinë përkatëse. Ata, gjithashtu, përpiqen të zbulojnë gjininë e tekstit (tregime kriminale, përralla, artikuj gazetash, histori realiste, libër faktik, udhëzues për përdorim etj).